

13 oktober 2013

Antoine Bruylandt

Tentoonstelling: DE PROEFSLAGEN VAN KONING LEOPOLD II

Na het overlijden van koning Leopold I op 10 december 1864, werd Leopold Wiener in opvolging van J.P. Braemt op 26 december 1864 hoofdgraveur van de Munt te Brussel. Hij werd onmiddellijk belast met het ontwerpen en graveren van de stempels met de beeldenaar van de nieuwe koning Leopold II.

Hij ontwierp stempels van verschillende voor- en keerzijden voor het goudstuk van 20 frank, hetgeen resulteerde in een aantal proefslagen met jaartallen 1800 (sic) en 1866. Voor het goudstuk van 10 frank ontwierp hij de proefslagen van 1866 en 1867. Voor de zilveren 5 frank stukken wijzigde hij enkel de voorzijde en liet de keerzijde die hij ontworpen had in 1847 voor koning Leopold I onveranderd. Voor de beeldenaar van koning Leopold II zijn twee types gekend, nl. grote en kleine beeldenaar. Voor de 2 frank stukken creëerde hij in 1866 verschillende voor en keerzijden die gecombineerd een groot aantal zeer mooie proefslagen opleverden. Uit deze proefslagen koos men het type voor de werkelijke muntslag van 2 frank, 1 frank en 50 centiem.

In 1864 had ook Jouvenel een proefslag met de module van 5 frank vervaardigd met op de keerzijde de woorden ESSAI MONETAIRE. Deze proefslag is geslagen in La Monnaie de Paris. De keerzijdestempel was ook reeds gebruikt in 1853 door Bouvet voor een proefslag van keizer Louis Napoleon van Frankrijk.

Het pasgeld van 10, 5, 2 en 1 centiem bleef qua type (ontworpen door J.P. Braemt) gedurende het volledige koningschap van koning Leopold II op enkele details na ongewijzigd. Er bestaan wel enkele bijzondere misslagen (ook aanzien als proefslagen) met voor en keerzijde in een andere taal.

In 1872 vervaardigde de franse chemist, Eugène Peligot, die verbonden was aan La Monnaie de Paris, een aantal proefslagen gebaseerd op de 2 centiem van J.P. Braemt. Voor de herdenking van 50 jaar onafhankelijkheid van België in 1880 ontwierp Leopold Wiener een nieuwe voorzijde voor de 1 en 2 frank met de gekoppelde beeldenaar van de koningen Leopold I en Leopold II. Voor de voorzijde van de muntmedailles (modules van 5 Frank) in zilver en brons werd het ontwerp gebruikt van Leopold Wiener (1 en 2 frank 1880), terwijl het ontwerp van de keerzijde werd getekend door E. Devaux. Charles Wiener, de jongere broer van Leopold graveerde de stempels voor deze keerzijde.

Op het einde van de 19de eeuw was men op zoek naar verandering in de numismatiek. Thomas Vinçotte werd op voorspraak van koning Leopold II naar voor geschoven om een nieuwe muntenreeks te ontwerpen. Het was uiteindelijk de franse graveur Tasset die naar de ontwerpen van Vinçotte de stempels graveerde. Alphonse Michaux diende meermaals de stempels aan te passen. Na verloop van jaren en veel proefslagen later kon in 1901 het stukje van 50 centiem geproduceerd worden. Het duurde dan nog jaren voor de volledige muntenreeks van 2 frank, 1 frank en 50 centiem werden uitgegeven.

Alphonse Michaux heeft in 1901 enkele proefslagen ontworpen voor het 10 centiem stuk met gaatje. Een van deze proefslagen diende als basis voor de uitgave van de 25, 10 en 5 centiem.

Naast deze proefslagen zijn tijdens het koningschap van Leopold II heel wat medailles vervaardigd met de module van 5 frank, ter ere van muntbezoeken van hooggeplaatsten aan de Munt van Brussel. Deze medailles worden meestal ook opgenomen in werken over proefslagen.